

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 5CoCsp/3/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207564  
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119207564.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, XXX XX Q., o zaplatenie 1.562,18 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/94/2019 -102 zo dňa 08.11.2019 takto

### rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1. 622,01 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 562,18 Eur od 26.03.2019 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. III. Vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, ods. 8, § 2 písm. a), písm. b), písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch; § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občianskeho zákonníka“); § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.; § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

3. Skonštatoval, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovanou ako dlžníčkou dňa 15.11.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 459954, predmetom ktorej bol bezúčelový úver vo výške 1.700,- Eur. V zmluve boli uvedené tieto údaje - druh úveru: pôžička, typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti 10,90 % p.a., poplatok za poskytnutie úveru 85,- Eur, termín splatnosti poplatku za poskytnutie úveru: v deň čerpania úveru, najneskôr do 15.12.2017, výška anuitnej splátky: 26,80 Eur, termín splatnosti 1. anuitnej splátky: 20.12.2017, počet anuitných splátok: 96, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky: mesačne, v 20. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru: 20.11.2025, spôsob splácania úveru: odpísaním z bežného účtu v banke/príkazom na úhradu v prospech inkasného účtu, výška RPMN 13,32 %, pričom RPMN bola vypočítaná za predpokladu, že úver bol vyčerpaný jednorázovo v plnej výške, že poplatky a úroková sadzba ostanú po celú dobu zmluvného vzťahu nezmenené a vychádzajúc z nasledovných parametrov uvedených v tejto zmluve: výška anuitnej splátky, počet splátok, výška poplatku za poskytnutie úveru, priemerná RPMN ku dňu uzatvorenia zmluvy 12,19 %, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 2.657,80 eura, odplata 15,90 %, úrok z omeškania 5 % p.a.

4. Uviedol, že žalovaná vyplnila žiadosť o poskytnutie úveru dňa 15.11.2017, kde uviedla, že žiadala o úver vo výške 1.700,- Eur s dobou splácania 8 rokov k 20. dňu v mesiaci. Uviedla, že bola vydatá, počet vyživovaných detí: 3, vzdelanie základné, bola zamestnaná od 07.10.2013, profesia: robotník v automobilovom priemysle. Výška jej príjmu uvedená nebola. Na výzvu súdu zo dňa 15.08.2019, aby žalobca uviedol ako zisťoval príjem žalovanej a aby uviedol, akým spôsobom vyhodnocoval tzv. credit report, žalobca v podaní zo dňa 27.08.2019 uviedol, že žalobca na posúdenie bonity žalovanej využil tri rôzne zdroje informácií a to: 1. dopyt do SRBI (Spoločný register bankových operácií). Výsledkom tohto dopytu bol výstup z úverového registra vo forme listiny credit report - analytic, z ktorého vyplývalo, že žalovaná ku dňu podania žiadosti o úver nebola v omeškaní so splácaním žiadneho záväzku evidovaného v SRBI a dodržiavala platobnú disciplínu. 2. žiadosť o úver, kde žalovaná vyhlásila, že všetky údaje uviedla pravdivo a úplne a bola si vedomá možných majetkovo-právnych ako i trestno-právnych následkov z neuvedenia nepravdivých údajov. 3. Prehľad kreditných a debetných obrátov na bežnom účte žalovanej, nakoľko banka pre žalovanú dlhodobo viedla bežný účet, na základe čoho bola schopná s odbornou starostlivosťou posúdiť jej bonitu. Žalobca zároveň prvoinštančnému súdu predložil výpis z osobného účtu žalovanej za obdobie posledných 7 mesiacov pred dátumom žiadosti o poskytnutie úveru.

5. Opakovaným upozornením zo dňa 21.01.2019 bola žalovaná vyzvaná na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 56,92 Eur najneskôr do 26.01.2019. Zároveň žalobca upozornil žalovanú, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy si uplatní právo vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka a požiada o zaplatenie celej pohľadávky, ktorú špecifikoval.

6. Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 25.03.2019 žalobca vyzval žalovanú na úhradu celého dlhu vo výške 1.682,01 Eur s príslušenstvom na základe rozhodnutia o predčasnej splatnosti úveru z dôvodu neplnenia podmienok úverovej zmluvy napriek upozorneniu.

7. Z prehľadu splácania do predčasného zosplatenia vyplývalo, že žalovaná uhradila sumu 321,60 Eur s tým, že suma 183,78 Eur bola započítaná na úrok a suma 137,82 Eur na istinu. Dostiaľ nesplatená istina predstavuje 1.562,18 Eur. Po predčasnom zosplatení úveru žalovaná neuhradila žiadnu ďalšiu splátku. Z prepočtu zmluvných úrokov vyplývalo, že neuhradené úroky k 25.03.2019 predstavovali sumu 59,12 Eur. Z prepočtu úrokov z omeškania vyplývalo, že ku dňu 25.03.2019 predstavovali úroky z omeškania sumu 0,71 Eur.

8. Predmetnú úverovú zmluvu bolo nutné vzhľadom na charakter zmluvných strán považovať za zmluvu spotrebiteľskú. Žalobca bol bankovým subjektom, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) bolo poskytovanie úverov. Žalovaná pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Predmetná zmluva bola preto v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou, konkrétne išlo o spotrebiteľský úver v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch.

9. Prvoinštančný súd uviedol, že pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky reálne ovplyvniť (ide spravidla o tzv. "formulárové zmluvy"). Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

10. Vzhľadom k tomu, že žalovanej bol poskytnutý úver 1.700,- Eur, z ktorého žalovaná uhradila na istinu sumu 137,82 Eur, prvoinštančný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi zvyšok istiny 1.562,18 eura (1.700,- Eur - 137,78 Eur), úroky ku dňu zosplatenia úveru 59,12 Eur a dlžné úroky z omeškania ku dňu zosplatenia úveru vo výške 0,71 Eur, spolu 1.622,01 Eur. Žalovaná nerozporovala, že uvedený dlh žalobcovi neuhradila. Zároveň priznal žalobcovi úroky z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne zo sumy nesplatennej istiny 1.562,18 Eur odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru až do zaplatenia.

11. Súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 59,12 Eur od 26.03.2019 do zaplatenia. Poukázal na ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania z dojednaných úrokov, resp. z úrokov z omeškania) veriteľ nemal preto, že ani Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Úroky z omeškania neboli súčasťou pohľadávky, ale len jej príslušenstvom. Oneskoreným zaplatením úrokov nevzniká právo na ďalšie úroky z omeškania (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obdo 4/1994 z 29.03.1995). Inak povedané, ani Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania z platením príslušenstva pohľadávky, preto žaloba bola v tejto časti ako nedôvodná zamietnutá.

12. Pokiaľ išlo o nepriznanie úrokov za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru prvoinštančný súd mal za to, že po zosplatnení úveru patrili veriteľovi iba úroky z omeškania. Z ust. § 502 a § 503 Obchodného zákonníka vyplývalo, že dlžníčka bola povinná na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou ako lehota splatnosti. Preto žalobca ako veriteľ mal právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba do doby dojednanej ako termín splatnosti úveru, resp. po vyhlásení predčasnej splatnosti, do vyhlásenia tejto predčasnej splatnosti. Po tomto termíne už veriteľovi nevznikalo právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba úroku z omeškania.

13. Súd prvej inštancie pritom poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012, ktorým ústavný súd odobril názor súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4Obo 143/1998), ako aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015.

14. Dodal, že pri posudzovaní pozície dlžníčky, ktorá by porušením povinnosti získala výhodnejšie postavenie oproti dlžníkom, ktorí svoje záväzky plnia riadne, nakoľko sa zbavila povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie (úroky) bolo potrebné brať do úvahy aj následok tohto porušenia, ktorým bola predčasná (mimoriadna) splatnosť celej pohľadávky. Dlžníčka v prípade mimoriadnej splatnosti úveru síce nemala povinnosť platiť (zmluvné) úroky, na druhej strane stratila výhodu splátok a bola povinná zaplatiť celý (zvyčajne nie malý) dlh naraz a skôr, ako bolo pôvodne dojednané. Z pozície veriteľa to znamenalo, že síce stratil nárok na úroky, ale na druhej strane mal nárok na zaplatenie celého dlhu naraz bez (zvyčajne niekoľkoročného) čakania na jeho úhradu, ako to bolo v prípade postupného splácania. Preto argumentácia o „zvýhodňovaní“ dlžníčky neplniacej si svoje zmluvné povinnosti nemohlo obstáť. Ani prípadná „dohoda“ o úrokoch obsiahnutá v obchodných podmienkach nemohlo byť právnym základom pre priznanie úrokov po zosplatnení úveru, nakoľko bolo evidentné, že sa nejednalo o individuálne dojednanie zmluvných podmienok a súčasne išlo o úpravu v neprospech spotrebiteľky, ktorá vyvolávala hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech slabšej zmluvnej strany. Súd prvej inštancie poukázal tiež na závery rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co 77/2017, v zmysle ktorého niet kogentnej úpravy, podľa ktorej by bolo možné priznať úroky dohodnuté popri úrokoch z omeškania. Dohodnuté úroky za úver zákon reguluje bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch bola odklonom od dispozitívnej úpravy a bola v neprospech spotrebiteľky a tiež vyvolávala hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany.

15. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu. Neúspech žalobcu v časti nepriznaných úrokov po zosplatnení a úrokov z omeškania z úrokov bol nepatrný. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

16. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v rozsahu výroku II. K nároku na zmluvný úrok aj po zosplatnení uviedol, že pri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok existuje množstvo zákonných ustanovení z ktorých priamo alebo výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý zmluvný úrok nie je viazaný na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. V tomto smere tak poukázal na znenie § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, § 16 ods. 1, § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z. z. ako aj na judikatúru/rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Osobitne sa

ďalej vyjadril k argumentom, resp. rozhodnutiam na ktoré súd prvej inštancie odkázal. K rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 uviedol, že s tam uvedenými argumentmi nesúhlasí z dôvodu, že tvrdenie súdu nemá oporu v právnych predpisoch, pričom poukázal na znenie § 497, § 502 ods. 1 a § 505 Obchodného zákonníka, ako aj na komentár IURA EDITION k Obchodnému zákonníku. Rovnako mal za to, že ak zmluva nebude trvať dohodnutý čas z dôvodu, že spotrebiteľ splatil svoj záväzok pred dohodnutým termínom konečnej splatnosti, táto skutočnosť neovplyvní dohodnutú výšku odplaty za užívanie peňažných prostriedkov. Poukázal tiež na to, že samotné zosplatnenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má požičané peňažné prostriedky k dispozícii. Zároveň poukázal na to, že uvedené rozhodnutie bolo prekonané novšou judikatúrou Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 14Co/22/2018 zo dňa 29.01.2019; 14Co/29/2018 zo dňa 15.01.2019 a 25Co/71/2018 zo dňa 31.01.2019. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR 4Obo/143/98 uviedol, že uvedené rozhodnutie sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru a k uzneseniu Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 uviedol, že zo znenia petitu ako aj z povahy preskúmvacej právomoci Ústavného súdu je zrejmé, že Ústavný súd sa v danom prípade nielenže nevyjadril k meritu odvolania, ale ani tak nemohol urobiť. K nároku na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia uviedol, že zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou a táto sa ďalej nenavyšuje, nejde o rozpor so zásadou anatocizmu, pričom nárok aj na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia je nárokom, ktorý predpokladá § 497 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti tiež poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov v obdobných veciach. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť v plnom rozsahu a zaviazat' žalovanú uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznať náhradu trov odvolacieho konania.

17. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v napadnutej časti nie je dôvodné.

19. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

20. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

21. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka nebola naplnená.

22. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľkou, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej

zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa. Aj zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka možno považovať za spotrebiteľskú. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne na posúdenie právneho vzťahu aplikoval ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Je pritom zrejmé, že obsah zmluvy si žalovaná ako spotrebiteľka osobitne nevyjedнала a nemala ani možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah.

23. Odvolací súd nijako nepopiera aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na úverové vzťahy. Predmetná vec sa však týka záväzkovo-právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľkou, ktorá prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť žalovanej ako spotrebiteľky vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

24. Odvolací súd sa najprv zaoberal odvolacími námietkami žalobcu vo vzťahu k nepriznaniu zmluvného úroku po zosplatnení úveru. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že otázka existencie, resp. neexistencie nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru je stále pomerne diskutovaná a aplikačná prax sa pri riešení tejto otázky rozchádza. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v súlade s požiadavkami zakotvenými v § 220 ods. 2 C.s.p. dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie nepriznať žalobcovi zmluvný úrok po zosplatnení a odlišnosť svojho právneho názoru v predmetnej otázke dostatočne zdôvodnil aj s poukazom na aktuálnu judikatúru vyšších súdov v tejto otázke. Odvolací súd tak považuje rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti za vecne správny, stotožňuje sa s názorom súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dopĺňa nižšie uvedené.

Nemali by byť pochybnosti o tom, že úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru.

Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 503 Obchodného zákonníka, rovnako pre porovnanie ani Občiansky zákonník v ustanoveniach o pôžičke takéto pravidlo neuvádza.

25. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľa budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľky a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnemu zosplatneniu záväzku spotrebiteľky došlo konaním veriteľa, a teda bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom.

Predčasné zosplatnenie úveru tak predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach tak na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku.

Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľky za obdobie po zosplatení. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru).

26. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľka už nemala právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľkou. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľke by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľke, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľky a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľky vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov po zosplatení.

27. K námietkam žalobcu, ktorými poukazoval najmä na znenie ustanovení Obchodného zákonníka odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nepopiera ich aplikáciu, avšak v predmetnom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, ktorý je regulovaný osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku, ako aj v zákone č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluvným dojednaním tak nie je možné vylúčiť pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka. Rovnako nemožno prisvedčiť ani námietkam vzneseným osobitne k rozhodnutiam, ktoré súd prvej inštancie uviedol na podporu svojich tvrdení. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že pre rozhodovanie o odvolaní v predmetnej veci nie je vyslovený názor v inom rozhodnutí súdu záväzný. Žalobca poukázal na tie rozhodnutia, ktoré podporujú jeho názor, pričom však ide o také rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktoré boli vydané senátmi obchodného kolégia súdu, ktoré v predmetnej veci zastávajú iný právny názor, ako senáty civilného kolégia súdu. V tejto súvislosti preto odvolací súd dáva do pozornosti aktuálne rozhodnutia senátov civilného kolégia súdu, ktoré aj v súčasnosti zastávajú právny názor nepriznávania zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti - napr. 2CoCsp/5/2020 zo dňa 17.06.2020, sp. zn. 7Co/138/2019 zo dňa 28.05.2020, sp. zn. 22Co/123/2019 zo dňa 17.12.2019 a ďalšie. Rovnako nemožno poprieť ani jeden zo záverov Najvyššieho súdu SR, ktorý okrem iného zaujal stanovisko aj k otázke priznania zmluvných úrokov len do splatnosti úveru. Z uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval argumentáciu žalobcu vo vzťahu k rozhodnutiam za dôvodnú.

28. Odvolací súd sa ďalej zaoberal odvolacími námietkami žalobcu vo vzťahu k nepriznaniu úrokov z omeškania. V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že v podstate jediným argumentom

žalobcu v tomto smere bolo, že takýto úrok bol vyčíslený pevnou sumou a v konečnom dôsledku by preto nedošlo k nedôvodnému navyšovaniu nárokov ohľadom príslušenstva.

Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

29. Otázku úroku z omeškania pri omeškaní s platbou príslušenstva pohľadávky riešil opakovane Najvyšší súd Českej republiky, napr. v rozhodnutiach sp. zn. 29Odo/689/2006, sp. zn. 31Cdo/2036/09 a sp. zn. 35Odo/101/02. Z uvedených rozhodnutí je možné ustáliť, že „Dohoda o platení úrokov z omeškania zo zmluvných úrokov je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre rozpor so zákonom“. Ani Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník však neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo, t.j. úrok z omeškania pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým však nie je dotknuté právo účastníka dohodnúť sa, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny. Odvolací súd pritom uvádza k možnosti dohody, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny, že v prípade spotrebiteľských vzťahov je nutné vyhodnotiť platnosť resp. neplatnosť takejto dohody v prospech spotrebiteľky, a preto ani takáto prípadná dohoda by nemohla byť vyhodnotená inak, ako neplatný právny úkon, preto by žalobcovi ani v tomto prípade nemohli byť priznané úroky z omeškania z dohodnutých úrokov. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/138/2017 zo dňa 23.05.2017, s ktorého názorom sa v plnom rozsahu stotožňuje.

30. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti ako vecne správny potvrdil.

31. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadrila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.